

การนำนโยบายการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของหน่วยงานภาครัฐสู่ภาคปฏิบัติ
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์

The implementation of the policy on the elderly welfare of government
agencies of the local government org in Phetchabun Province

ไพบูลย์ ช่างเรียน, ประดิษฐ์ ตีวัฒนกุล¹, และติน ประชัยพลฤทธิ์,
Tin Prachayapruit, Phaibul Changrien, and Pradit Deewattanakul

สถาบันรัชต์ภาคย์

Rajapark Institute

Email : Dr.pradit@hotmail.com¹

Received March 22, 2020; Revised March 26, 2020; Accepted April 23, 2020

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการนำนโยบายการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของหน่วยงานภาครัฐสู่ภาคปฏิบัติ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของหน่วยงานภาครัฐกับความต้องการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์เป็น การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 500 คนแบบ เจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย การทดสอบค่า T- test และการวิเคราะห์ความแปรปรวน ทางเดียว (One Way ANOVA Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

ผลการศึกษา พบว่า

1. ระดับการนำนโยบายการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของหน่วยงานภาครัฐสู่ภาคปฏิบัติภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเห็นว่าการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพรายเดือนแก่ผู้สูงอายุตามความจำเป็นและการ สงเคราะห์ในการจัดงานศพตามประเพณี อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือการบริการทางการแพทย์และ การสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นพิเศษ และในระดับน้อยสุดคือการจัดหาที่ พักอาศัยอาหารเครื่องดื่มตามความจำเป็น ความคิดเห็นต่อความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุได้แก่ ด้านบริการสาธารณสุข ด้านบริการสังคม ด้านบริการสนทนากการทอ่งเกี่ยวกับการประกันรายได้และที่ อยู่อาศัย ด้านบริการการศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก ระดับปานกลาง

2. ความสัมพันธ์การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของหน่วยงานภาครัฐและความต้องการการจัด สวัสดิการผู้สูงอายุคือ ด้านการบริการสาธารณสุข ด้านการบริการทางการศึกษาด้านบริการประกันรายได้ และที่อยู่อาศัย ด้านบริการสนทนากการและการทอ่งเกี่ยวกับการบริการสังคม

คำสำคัญ: นโยบายภาครัฐ, การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The purposes of this research were to study 1) the level of the elderly welfare policy implementation from government agencies to practice, 3) the relationship between the elderly welfare policy of the government agencies and the needs for the welfare of the elderly of Phetchabun Local Administrative Organization Is a survey research by collecting data from 500 samples Specific, analyzing statistics, percentage, mean, T-test and One Way ANOVA Analysis and Regression Analysis. Multiple Regression

The study found that

1. The overall level of the elderly welfare policy implementation from government agencies to the operational level is at a moderate level. Welfare Monthly allowances for the elderly as needed And relief In a funeral according to tradition The highest level was followed by medical and public health services which provided special convenience and speed to the elderly and the lowest level was the provision of accommodation, food and beverages as needed. Opinions towards the needs for the welfare of the elderly were Public health service Social service Recreation service Tourism, income and housing insurance Education services The overall picture is at the high level, medium level.

2. Relationship between the elderly welfare provision of government agencies and the needs for the elderly welfare is Public health services Educational services Services for income and housing insurance Recreation and tourism services Social service

Key word: Government policy, elderly welfare provision, local government organization

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของไทยอันเนื่องมาจากผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้สังคมไทยที่มี ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ และลูกหลานอยู่ด้วยกันอย่างอบอุ่นการดูแลผู้สูงอายุในฐานะที่เป็นประมุขของครอบครัวและอยู่ในสถานะเป็นศูนย์รวมยึดเหนี่ยวของลูกหลานที่เคยได้รับการเอาใจใส่ดูแล และมีความผูกพันกันอย่างใกล้ชิดนั้นแต่ในสังคมปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากสมาชิกในครอบครัวมีภารกิจจะต้องออกไปทำงานการแยกตัวเป็นครอบครัวเดี่ยวมีมากขึ้นคนหนุ่มสาวต้องไปทำงานต่างพื้นที่จึงจำเป็นต้องปล่อยให้ผู้สูงอายุอยู่ดูแลเด็กๆหรือเฝ้าบ้านตามลำพังนอกจากนั้นผู้สูงอายุบางคนต้องอยู่อย่างโดดเดี่ยวขาดการเหลียวแลจากลูกหลานถูกทอดทิ้งให้ดูแลตนเองซึ่งสถานการณ์เช่นนี้นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น (โกวิทย์ พวงงาม, 2547)

ปัจจุบันนี้ได้มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการแพทย์ตลอดจนมีการพัฒนาระบบสาธารณสุขของไทยเพื่อการเข้าถึงบริการสาธารณสุขของประชาชนมากขึ้นได้ผลทำให้ประชากรมีอายุที่ยืนยาวขึ้นจำนวนของผู้สูงอายุจึงมีสัดส่วนที่เพิ่มมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับประชากรในวัยทำงานโครงสร้างประชากร

ของประเทศไทยอยู่ในระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วโดยประชากรกลุ่มผู้สูงอายุ(อายุ 60 ปีหรือมากกว่า)มีจำนวนเพิ่มขึ้นจาก 1.21 ล้านคนในปี พ.ศ.2503 ไปเป็น 4.5 - 5.7 ล้านคนในปี พ.ศ.2543 และคาดว่าจะเพิ่มเป็น 6.8 - 7.6 และ 11 ล้านคนในปี พ.ศ. 2553 และพ.ศ.2563 ตามลำดับ ประการสำคัญในการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้กำลังนำประเทศไทยไปสู่ภาวะที่เรียกว่า “ภาวะประชากรสูงอายุ” ทั้งนี้ในปี พ.ศ.2503 สัดส่วนประชากรสูงอายุได้รับการคาดว่าจะเพิ่มขึ้นถึงระดับร้อยละ 11 และ 15 ตามลำดับตามเกณฑ์องค์การสหประชาชาติได้กำหนดว่าเป็นภาวะประชากรผู้สูงอายุเมื่อประชากรมีสัดส่วนของประชากรที่มีผู้สูงอายุ 65 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 7 ของประชากรทั้งหมดดังนั้นประชากรไทยจะเข้าสู่ระยะภาวะประชากรผู้สูงอายุในราวปี พ.ศ.2547 – 2548 (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2546)

ภาวะประชากรผู้สูงอายุเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่มีการลดลงของอัตราการเกิดและอัตราการตายการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรแสดงให้เห็นโดยง่ายจากการเปลี่ยนแปลงของลักษณะปิรามิดของประชากร (Population pyramid) ในระยะเวลาต่างๆอย่างชัดเจน โดยจากลักษณะโครงสร้างที่มีรูปทรงปิรามิดชัดเจนในปี พ.ศ.2503 เป็นลักษณะระฆังคว่ำในปี พ.ศ. 2543 และรูปแจกันในปีพ.ศ. 2563 สำหรับอายุคาดเฉลี่ยชาย และหญิงไทยมีการเพิ่มขึ้นโดยตลอดในปี พ.ศ. 2507 - 2508 อายุขัยเฉลี่ยของชายและหญิงไทยเท่ากับ 55.2 และ 61.8 ปีตามลำดับ อีก 20 ปีต่อมา (พ.ศ.2528 - 2529) อายุขัยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 63.8 ปี ในชายไทย และ 68.9 ปี ในหญิงไทยและ คาดหมายว่าในปี พ.ศ.2543 - 2548 อายุขัยในชายและหญิงไทยจะอยู่ระหว่าง 66.3 - 71.1 ปี และ 72.4 - 76.1 ปีตามลำดับ (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบูรณ์, 2552) จากจำนวนประชากรผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วได้ส่งผลกระทบต่อปัญหาและความ ต้องการของผู้สูงอายุ และสังคมโดยรวมด้วยผู้สูงอายุจะเป็นวัยที่มีเปลี่ยนแปลงไปในทางเสื่อมลงทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและ สังคมการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายก่อให้เกิดการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังต่างๆตลอดจนเกิดภาวะทุพพลภาพ ด้านจิตใจผู้สูงอายุต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในชีวิตทั้งสุขภาพที่เสื่อมลงนอนไม่หลับหงุดหงิดง่าย ซึมเศร้า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรมตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจทำให้วิถีการ ดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุเปลี่ยนไปพบว่าผู้สูงอายุในชนบทจำนวนไม่น้อยที่มีวิถีชีวิตเปลี่ยนไปจากเดิมจากการ ใช้ชีวิตที่เรียบง่ายมาเป็นการใช้ชีวิตที่ต้องพึ่งพาเงินตราในการแลกเปลี่ยนปัจจัยเพื่อดำรงชีพประกอบกับการที่วัยแรงงานมีการย้ายถิ่นไปทำงานที่อื่นทำให้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของผู้สูงอายุลดลงขาด การดูแลจากครอบครัวขาดการอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมและความไม่เท่าเทียมกันโดยเฉพาะ การเข้าถึงบริการและสวัสดิการต่าง ๆ ดังนั้นในการแก้ไขปัญหาต่างๆซึ่งผู้สูงอายุเผชิญอยู่ประกอบด้วย ทุกภาคส่วนของสังคมที่จะต้องร่วมมือกันพัฒนาชีวิตของผู้สูงอายุให้สามารถอยู่ร่วมกับครอบครัว ชุมชน หรือสังคมได้อย่างมีความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดี (สมจิต แดนสีแก้ว และคณะ, 2543)

รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุโดยมีการ ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมหลักการประชุมสมัชชาโลกว่าด้วยผู้สูงอายุกำหนดนโยบายระดับชาติของ ประเทศไทย เช่น แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2525 - 2544) ว่าด้วยผู้สูงอายุที่ต้องการให้ หลักประกันทางเศรษฐกิจและสังคมแก่ผู้สูงอายุ โดยกำหนดนโยบายและมาตรการเน้นการจัดสวัสดิการ และจัดตั้งศูนย์บริการสงเคราะห์แก่ผู้สูงอายุให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้นทั้งภายในและภายนอกสถานสงเคราะห์ (บรรลุ ศิริพานิช 2543 : 25) และจากการประชุมสมัชชาโลกว่าด้วยผู้สูงอายุครั้งที่ 2 ได้มีการจัดทำแผน

ผู้สูงอายุฉบับที่ 2 (พ.ศ.2545 – 2564) เพื่อเป็นการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ 5 ด้านได้แก่ด้านเตรียมความพร้อมของประชาชนเพื่อวัยผู้สูงอายุที่มีคุณภาพด้านการส่งเสริม ผู้สูงอายุด้านระบบสังคมผู้สูงอายุด้านบริการจัดการเพื่อพัฒนางานผู้สูงอายุระดับชาติ การพัฒนา บุคลากรผู้สูงอายุ ด้านการประมวลพัฒนางานองค์ความรู้ผู้สูงอายุและการประเมินผลการดำเนินงาน (สำนักงานส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ, 2545) กฎหมายที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 54 ความว่า “รัฐต้องสงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งพาตนเองได้ ปี พ.ศ.2542 เป็นราชโองการที่พระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมายุครบ 72 พรรษาประกอบกับการที่องค์การสหประชาชาติได้ประกาศเป็นปี สากลว่าด้วยผู้สูงอายุ รัฐบาล องค์การเอกชน ประชาชน และสถาบันสังคมต่างๆได้ประกาศบัญญัติผู้สูงอายุ ไทยเป็นพันธกรณีเพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีได้รับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ”(บรรลุ ศิริพานิช, 2542)

เพื่อให้การดำเนินงานเกี่ยวกับการคุ้มครองการส่งเสริมการสนับสนุนต่อสิทธิและประโยชน์ของ ผู้สูงอายุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 54 จึงมีพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 ที่มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2547โดยมี กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานหลักในการบัญญัติภารกิจตามกฎหมาย และทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของ คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ (กผส.) กฎหมายประกอบด้วย 24 มาตรา มีสาระสำคัญ 4 เรื่องคือ คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ สิทธิผู้สูงอายุ การลดหย่อนภาษีเงินได้ กองทุนผู้สูงอายุ โดยมีนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นผู้รักษาการตามกฎหมาย

การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุเพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีคุณค่าชีวิตที่ดีและพึ่งพาตนเองได้ตามพรบ.ที่ กำหนดไว้มีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานภาครัฐที่หลากหลายคือกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุขคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติเป็นต้น การจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุในด้านต่างๆแม้จะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงานแต่การดำเนินงาน จัดสวัสดิการสังคมไม่ว่าจะเป็นส่งเสริมการสังคมสงเคราะห์ การคุ้มครอง การป้องกันและการบำบัดฟื้นฟู รวมทั้งพิทักษ์สิทธิแก่ผู้สูงอายุและคนชราในภาครัฐยังมีไม่ชัดเจนและเพียงพอโดยการจัดสวัสดิการให้กับ ผู้สูงอายุที่ภาครัฐได้ดำเนินการ ซึ่งอยู่ในรูปบริการของผู้สูงอายุสถานสงเคราะห์คนชราและสงเคราะห์ผู้สูงอายุ โดยภาครัฐพบว่าการให้บริการและการพัฒนาดังกล่าวยังไม่ทั่วถึงและไม่ครอบคลุมทุกปัญหา

การจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุไม่ได้มีเพียงแค่การดำเนินงานหน่วยงานของรัฐเท่านั้นการจัด สวัสดิการผู้สูงอายุยังมีองค์กรเอกชน ชุมชนรวมถึงองค์กรปกครองท้องถิ่นร่วมดำเนินการด้วยในส่วนของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ยังมีสำคัญในการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุโดยในการจัดตั้งองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับได้กำหนดให้แต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจและมีอำนาจหน้าที่ ต้องทำคือส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการนอกจากนั้นในกฎหมายกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ยังกำหนดให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส แต่การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมักไม่ค่อยให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเท่าที่ควรโดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการ

แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและมุ่งพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานมากกว่าพัฒนาด้านอื่นๆ โดยเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสุขภาพของประชาชนและสุขภาพของชุมชน

หน่วยงานภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์ได้มีความพยายามในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุโดยกำหนดนโยบายโครงการแผนงาน กิจกรรม การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามแนวทางพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พุทธศักราช 2546 เช่นกระทรวงสาธารณสุขจัดบริการทางการแพทย์ โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุ การสร้างหลักประกันคุณภาพผู้สูงอายุการสร้างเสริมประกันสุขภาพผู้สูงอายุ กระทรวงแรงงานจัดบริการในการประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพตามความเหมาะสม กระทรวงพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ จัดสวัสดิการช่วยเหลือผู้สูงอายุตลอดจน กระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงเพื่ออำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่ ยานพาหนะ หรือบริการสาธารณะอื่นๆ เทศบาลเมืองเพชรบูรณ์และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสวัสดิการช่วยเหลือผู้สูงอายุในชุมชนสวัสดิการเบี้ยยังชีพสนับสนุนกิจกรรมและการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุในชุมชน อย่างไรก็ตามการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของหน่วยงานภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์เป็นการดำเนินงานตามนโยบายกระทรวงยังไม่มีมาตรการและแนวทางในการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีอีกทั้งข้อจำกัดในการนำนโยบายไปปฏิบัติในรูปโครงการแผนงานหรือกิจกรรมต่างๆ ในด้านความชัดเจนของนโยบายงบประมาณ นโยบายผู้บริหารความรู้ความเข้าใจความสามารถของผู้ปฏิบัติงานการบูรณาการโครงการหรือแผนงานต่างๆ การทำงานในรูปแบบของพหุภาคีความร่วมมือเพื่อให้ผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์ได้รับการจัดสวัสดิการที่มีความครอบคลุมทั่วถึงและมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุและบริบทของพื้นที่

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการนำนโยบายการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของหน่วยงานภาครัฐขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์สู่ภาคปฏิบัติสนองความต้องการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุเพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุสำหรับหน่วยงานภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเมืองเพชรบูรณ์ต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการนำนโยบายการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของหน่วยงานภาครัฐสู่ภาคปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างนโยบายการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของหน่วยงานภาครัฐกับการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์

วิธีการดำเนินการวิจัย

แนวทางการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณมีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลกับประชากรผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเพชรบูรณ์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ คือผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์

จำนวน 500 คน แบบสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากจำนวนประชากรทั้งสิ้น 1,666,264 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามปลายปิดแบ่งออกเป็น 3 ส่วน

- 1) แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับด้านบุคคล เพศ การศึกษา อาชีพ อาศัยอยู่
- 2) แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับ การนำนโยบายการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุไปปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐ
- 3) แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับ การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุและความต้องการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลนั้นสามารถแยกอธิบายลักษณะการใช้สถิติต่างๆดังนี้

- 1) สถิติเชิงพรรณนาใช้เพื่อให้ทราบลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การแจกแจงความถี่ (frequency) ร้อยละ (percent) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
- 2) สถิติเชิงอนุมานใช้ในการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of variance)

ผลการวิจัย

1.ระดับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของหน่วยงานภาครัฐและความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

ในการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุและความต้องการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของหน่วยงานภาครัฐอยู่ในระดับปานกลาง โดยเห็นว่าการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพรายเดือนแก่ผู้สูงอายุตามความจำเป็นและการสงเคราะห์ในการจัดงานศพตามประเพณี อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษและในระดับน้อยสุดคือการจัดหาที่พักอาศัยอาหารเครื่องดื่มตามความจำเป็นและความต้องการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุอยู่ในระดับมากและอยู่ในระดับปานกลางโดยเห็นว่าความต้องการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในด้านบริการสาธารณสุขมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านบริการสังคม ด้านบริการสันทนาการและการท่องเที่ยว รองลงมาคือ ด้านบริการประกันภัยและที่อยู่อาศัยและด้านการบริการการศึกษาน้อยที่สุด ดังนี้

1) ด้านบริการสาธารณสุขในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีระดับความต้องการต่อการมีความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุด้านบริการสาธารณสุขอยู่ในระดับมากโดยประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ ผู้สูงอายุมีสิทธิรับการรักษาพยาบาลโดยไม่ต้องเสียค่ารักษาพยาบาล รองลงมาคือ หน่วยสุขภาพเคลื่อนที่ บริการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชนและส่งเสริมการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุและให้บริการด้านคำปรึกษาแก่ผู้ป่วยสูงอายุและการจัดคลินิกเฉพาะหรือช่องทางพิเศษสำหรับผู้สูงอายุเมื่อมารักษาที่ รพ.หรือสถานีนอนมัยและเห็นด้วยน้อยที่สุดในประเด็นบริการสุขภาพที่บ้านสำหรับผู้สูงอายุ

2) ด้านการบริการการศึกษา ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีระดับความต้องการต่อการมีความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุด้านการบริการการศึกษาอยู่ในระดับปานกลางโดยประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ สนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมถ่ายทอดภูมิปัญญาระหว่างผู้สูงอายุกับคนต่างวัยรองลงมาคือ ศูนย์

การเรียนรู้ในชุมชนสำหรับคนทุพพลภาพและผู้สูงอายุและส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่องสำหรับผู้สูงอายุทั้งในและนอกระบบและการจัดทำหลักสูตรผู้สูงอายุของสถาบันการศึกษาและเห็นด้วยน้อยที่สุดในประเด็นการดำเนินงานวิจัยเกี่ยวกับผู้สูงอายุของสถาบันการศึกษา

3) ด้านบริการประกันรายได้และที่อยู่อาศัยในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีระดับความต้องการต่อการมีความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุด้านบริการประกันรายได้และที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ การจัดสวัสดิการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพรายเดือนแก่ผู้สูงอายุทุกคนรองลงมาคือ กองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนและการส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ผู้สูงอายุในชุมชนและการฝึกอาชีพและบริการจัดหางานสร้างรายได้ให้ผู้สูงอายุในชุมชนและเห็นด้วยน้อยที่สุดในประเด็นการจัดบริการที่พักชั่วคราวหรือบ้านพักคนชราเมื่อผู้สูงอายุประสบปัญหา หรือถูกทอดทิ้ง

4) ด้านบริการสนทนาและการท่องเที่ยวในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีระดับความต้องการต่อการมีความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ด้านบริการสนทนาและการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ การจัดสถานที่ออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุอย่างเหมาะสมรองลงมาคือ การสนับสนุนอำนวยความสะดวกปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุในการเดินทางหรือใช้บริการสาธารณะและการจัดสถานที่พบปะพูดคุยสำหรับผู้สูงอายุในชุมชนและกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ เช่น การฝึกอาชีพ การถ่ายทอดภูมิปัญญากิจกรรมอันสำคัญต่างๆและเห็นด้วยน้อยที่สุดในประเด็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ท่องเที่ยวและสนามกีฬาและการจัดกิจกรรมท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการ

5) ด้านบริการสังคมภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีระดับความต้องการต่อการมีความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุด้านบริการสังคมอยู่ในระดับมากโดยประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ การสงเคราะห์จัดงานศพตามประเพณีแก่ผู้สูงอายุที่ยากไร้ รองลงมาคือ บริการผู้ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน เช่น จิตอาสาผู้สูงอายุเยาวชนอาสาดูแลผู้สูงอายุและการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่สื่อเกี่ยวกับผู้สูงอายุและณรงค์ ให้ความสำคัญของผู้สูงอายุและการสนับสนุนความเข้มแข็งของชมรมผู้สูงอายุในชุมชน และเห็นด้วยน้อยที่สุดในประเด็นจัดตั้งศูนย์เอนกประสงค์ในชุมชน เป็นศูนย์รวมกิจกรรมผู้สูงอายุ ในการบริการต่างๆ และให้การช่วยเหลือ

2.การทดสอบสมมติฐาน

ตัวแปรเพศมีความสัมพันธ์กับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุและความต้องการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐและความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุกล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐและความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน

ตัวแปรอายุ มีความสัมพันธ์กับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุและความต้องการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐและความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุกล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐและความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ แตกต่างกัน

ตัวแปรวุฒิการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุและความต้องการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าวุฒิการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐและความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุกล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อ การจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐและความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน

ตัวแปรอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุและความต้องการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับการจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐและความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุกล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐและความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุแตกต่างกัน

ตัวแปรรายได้ มีความสัมพันธ์กับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุและความต้องการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐและความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุกล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐและความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ไม่แตกต่างกัน

ตัวแปรที่อยู่ มีความสัมพันธ์กับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุและความต้องการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ที่อยู่มีความสัมพันธ์กับการจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐอายุกล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีที่อยู่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐแตกต่างกันและที่อยู่ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุกล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีที่อยู่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อความต้องการการจัดสวัสดิการไม่แตกต่างกัน

ตัวแปรด้านการเข้าร่วมกิจกรรม มีความสัมพันธ์กับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุและความต้องการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมมีความสัมพันธ์กับการจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐกล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐแตกต่างกันและการเข้าร่วมกิจกรรมไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุกล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกันมีความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน

ทั้งนี้ นโยบายการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของหน่วยงานภาครัฐมีความสัมพันธ์กับความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุแตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐมีความสัมพันธ์ความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุด้านบริการสาธารณสุขด้านการบริการการศึกษาด้านบริการประกันรายได้และที่อยู่อาศัย ด้านบริการสันทนาการและการท่องเที่ยวด้านบริการสังคมทั้งนี้หากหน่วยงานภาครัฐมุ่งความสนใจในการจัดสวัสดิการด้านบริการสาธารณสุขด้านการบริการการศึกษาด้านบริการประกันรายได้และที่อยู่อาศัยด้านบริการสันทนาการและการท่องเที่ยวและด้านบริการสังคมมากก็มีแนวโน้มต่อความต้องการการจัดสวัสดิการมากด้วย

อภิปรายผล

การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของหน่วยงานภาครัฐขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์ สู่การปฏิบัติภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ ความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุอยู่ในระดับมากซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ดังนั้น ความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุก็ย่อมส่งผลต่อการจัดสวัสดิการนั้นๆและการวิเคราะห์หัยระบุว่า ด้านบริการสาธารณสุขที่มากที่สุด และรองลงมาคือ ด้านบริการสังคม และด้านบริการสันทนาการ และการท่องเที่ยว และด้านบริการประกันรายได้และที่อยู่อาศัย สุดท้ายคือ ด้านการบริการการศึกษา

1. ด้านบริการสาธารณสุขอยู่ในระดับมาสอดคล้องกับผู้สูงอายุมีความต้องการด้านสุขภาพทั้งด้านร่างกายจิตใจสังคมเพื่อนำไปสู่การคงไว้ของสถานะสุขภาพโดยประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ ผู้สูงอายุมีบริการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชนซึ่งสอดคล้องกับการเข้าถึงระบบบริการสุขภาพสำหรับ

ผู้สูงอายุที่หน่วยบริการยากลำบากและส่งเสริมการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุสิทธิรับการรักษาพยาบาลโดยไม่ต้องเสียค่ารักษาพยาบาล รองลงมาคือหน่วยสุขภาพเคลื่อนที่และให้บริการด้านคำปรึกษาแก่ผู้ป่วยสูงอายุ และการจัดคลินิก เฉพาะหรือช่องทางพิเศษสำหรับผู้สูงอายุเมื่อมารักษาที่ รพ. หรือสถานีนอนามัยและเห็นด้วยน้อยที่สุดในประเด็น บริการสุขภาพที่บ้านสำหรับผู้สูงอายุ

2. ด้านการบริการการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ สนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมถ่ายทอดภูมิปัญญาระหว่างผู้สูงอายุกับคนต่างวัย รองลงมาคือศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนสำหรับคนทุกวัยและผู้สูงอายุและส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่องสำหรับผู้สูงอายุทั้งในและนอกระบบ และการจัดทำหลักสูตรผู้สูงอายุของสถาบันการศึกษาและเห็นด้วยน้อยที่สุดในประเด็นการดำเนินงานวิจัยเกี่ยวกับผู้สูงอายุของสถาบันการศึกษา

3. ด้านบริการประกันรายได้และที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับมากโดยประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ การจัดสวัสดิการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพรายเดือนแก่ผู้สูงอายุทุกคน รองลงมาคือกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน และการส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ผู้สูงอายุในชุมชนและการฝึกอาชีพและบริการจัดหางานสร้างรายได้ให้ผู้สูงอายุในชุมชนและเห็นด้วยน้อยที่สุดในประเด็นการจัดบริการที่พักชั่วคราวหรือบ้านพักคนชราเมื่อผู้สูงอายุประสบปัญหา หรือถูกทอดทิ้ง

4. ด้านบริการสันทนาการและการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากโดยประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ การจัดสถานที่ออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุอย่างเหมาะสม รองลงมาคือ การสนับสนุนอำนวยความสะดวกปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุในการเดินทางหรือใช้บริการสาธารณะและการจัดสถานที่พบปะพูดคุยสำหรับผู้สูงอายุในชุมชน และกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุเช่นการฝึกอาชีพการถ่ายทอดภูมิปัญญา กิจกรรมอันสำคัญต่างๆและเห็นด้วยน้อยที่สุดในประเด็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ท่องเที่ยวและสนามกีฬาและการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการ

5. ด้านบริการสังคมอยู่ในระดับมากโดยประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ การส่งเสริมจิตอาสาผู้สูงอายุตามประเพณีแก่ผู้สูงอายุที่ยากไร้ รองลงมาคือบริการผู้ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน เช่น จิตอาสาผู้สูงอายุ เยี่ยมชนอาสาดูแลผู้สูงอายุและการประชาสัมพันธ์เผยแพร่สื่อเกี่ยวกับผู้สูงอายุและรณรงค์ให้เห็นความสำคัญของผู้สูงอายุและการสนับสนุนความเข้มแข็งของชมรมผู้สูงอายุในชุมชนและเห็นด้วยน้อยที่สุดในประเด็นจัดตั้งศูนย์เฝ้าระวังและส่งเสริมในชุมชนเป็นศูนย์รวมกิจกรรมผู้สูงอายุในการบริการต่างๆและให้การช่วยเหลือ

6. การจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐโดยเห็นว่าการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพรายเดือนแก่ผู้สูงอายุตามความจำเป็นและการส่งเสริมในการจัดงานศพตามประเพณีอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นพิเศษ และในระดับน้อยสุดคือการจัดหาที่พัก อาศัย อาหารเครื่องดื่มตามความจำเป็น

7. ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐและความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐและความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน

8. ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าอายุมีความสัมพันธ์กับการจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐและความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐและความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุแตกต่างกัน

9. ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าวุฒิการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐและความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุกล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐและความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน

10. ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าอาชีพมีความสัมพันธ์กับการจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐและความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุกล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐและความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุแตกต่างกัน

11. ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่ารายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐและความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐและความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน

12. ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าที่อยู่มีความสัมพันธ์กับการจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐอายุกล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีที่อยู่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐแตกต่างกัน และที่อยู่ไม่มีความสัมพันธ์กับ ความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่มีที่อยู่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อความต้องการการจัดสวัสดิการไม่ แตกต่างกัน

13. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าการเข้าร่วมกิจกรรมมีความสัมพันธ์กับการจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐ กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐแตกต่างกันและการเข้าร่วมกิจกรรมไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างมีการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกันมีความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน

14. ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าการจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐมีความสัมพันธ์ความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุด้านบริการสาธารณสุขด้านการบริการการศึกษาด้านบริการประกันรายได้และที่อยู่อาศัย ด้านบริการสนทนากการและการท่องเที่ยว ด้านบริการสังคมทั้งนี้หากหน่วยงานภาครัฐมุ่งความสนใจในการจัดสวัสดิการ ด้านบริการสาธารณสุข ด้านการบริการการศึกษา ด้านบริการประกันรายได้และที่อยู่อาศัย ด้านบริการสนทนากการและการท่องเที่ยว ด้านบริการสังคมมากก็มีแนวโน้มต่อความต้องการการจัดสวัสดิการมากด้วย

ผลการศึกษาทำให้ผู้วิจัยเสนอแนวทางในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของหน่วยงานภาครัฐ องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์ ดังนี้

1.ด้านบริการสาธารณสุขผู้สูงอายุมีความต้องการต่อการจัดสวัสดิการมากที่สุดเกี่ยวกับบริการผู้สูงอายุมีสิทธิรับการรักษายาบาลโดยไม่ต้องเสียค่ารักษาพยาบาลบริการหน่วยสุขภาพเคลื่อนที่บริการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชนบริการส่งเสริมการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุบริการให้บริการด้านคำปรึกษาแก่ผู้ป่วยสูงอายุ และบริการการจัดคลินิกเฉพาะหรือช่องทางพิเศษสำหรับผู้สูงอายุเมื่อมารักษาที่ รพ.หรือสถานเอนามัยดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่นโรงพยาบาลสถานเอนามัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบายและแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนตลอดจนการสนับสนุนงบประมาณและบุคลากรในการดำเนินงานสำหรับประเด็นบริการสุขภาพที่บ้านสำหรับผู้สูงอายุอาจมีการพิจารณาดำเนินการในระยะต่อไป ทั้งนี้เพื่อสร้างหลักประกันสุขภาพให้กับผู้สูงอายุ รพ.พรหม คำหอม และคณะ. (2542)

2. ด้านบริการประกันรายได้และที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุมีความต้องการการจัดสวัสดิการสูงอายุ ด้านบริการประกันรายได้และที่อยู่อาศัยมากเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพรายเดือนแก่ผู้สูงอายุทุกคน กองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน การส่งเสริม การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ผู้สูงอายุในชุมชน และการฝึกอาชีพและบริการจัดหางานสร้างรายได้ให้ผู้สูงอายุในชุมชนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่กระทรวง

พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลควรพิจารณาดำเนินการให้เกิดความเป็นธรรมครอบคลุมและทั่วถึงโดยเฉพาะการจ่ายเบี้ยยังชีพรายเดือนเนื่องจากผู้สูงอายุมีความต้องการมากที่สุดอีกทั้งการส่งเสริมการสร้างหลักประกันรายได้ผู้สูงอายุให้เกิดความมั่นคงหน่วยงานต่างๆควรบูรณาการการทำงานส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งพึ่งตนเองได้และสำหรับการจัดบริการที่พักชั่วคราวหรือบ้านพักคนชราเมื่อผู้สูงอายุประสบปัญหาหรือถูกทอดทิ้งผู้สูงอายุไม่ให้ความสำคัญมากนักสอดคล้องงานวิจัยของ โกวิทย์ พวงงาม (2549)

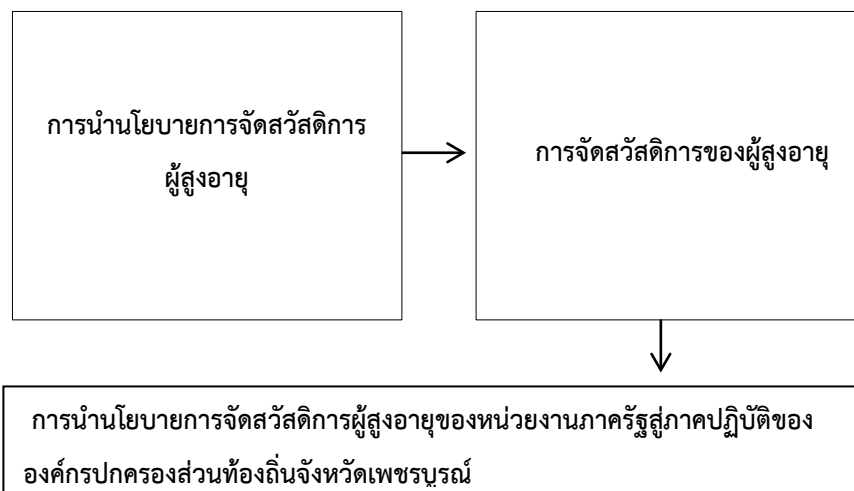
3. ด้านบริการสันติภาพและการท่องเที่ยวผู้สูงอายุมีความต้องการต่อการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุเกี่ยวกับการจัดสถานที่ออกกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุอย่างเหมาะสมการสนับสนุนอำนวยความสะดวกปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุในการเดินทางหรือใช้บริการสาธารณะการจัดสถานที่พบปะพูดคุยสำหรับผู้สูงอายุในชุมชนและกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ เช่นการฝึกอาชีพ การถ่ายทอดภูมิปัญญากิจกรรมอันสำคัญต่างๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่กระทรวงกีฬาและการท่องเที่ยวองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดพื้นที่สาธารณะเพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีโอกาสพบปะพูดคุยหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ ร่วมกันอีกทั้งหน่วยงานต่างๆควรมีนโยบายอำนวยความสะดวกปลอดภัยอย่างชัดเจนให้กับผู้สูงอายุซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการความปลอดภัยตามทฤษฎีของมาสโลว์ Van Meter Donald S. and Van Horn Carl E. (1975)

4. ด้านบริการสังคมผู้สูงอายุมีความต้องการต่อการมีความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ด้านบริการสังคมมากเกี่ยวกับการสงเคราะห์จัดงานศพตามประเพณีแก่ผู้สูงอายุที่ยากไร้ บริการผู้ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน เช่น จิตอาสาผู้สูงอายุ เยาวชนอาสาดูแลผู้สูงอายุ การประชาสัมพันธ์เผยแพร่สื่อเกี่ยวกับผู้สูงอายุและरणรงค์ ให้เห็นความสำคัญของผู้สูงอายุและ การสนับสนุนความเข้มแข็งของชมรมผู้สูงอายุในชุมชนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่นพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โรงพยาบาล สถานือนามัย องค์การบริหารส่วนตำบลและหน่วยงานอื่นๆควรบูรณาการการทำงานเพื่อจัดบริการด้านสังคมให้กับผู้สูงอายุสอดคล้องงานวิจัยของสมจิต แดนสีแก้ว และคณะ (2543)

5. ด้านบริการการศึกษาผู้สูงอายุมีความต้องการปานกลางเกี่ยวกับการสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมถ่ายทอดภูมิปัญญาระหว่างผู้สูงอายุกับคนต่างวัยศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนสำหรับคนทุกวัยและผู้สูงอายุ ส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่อง สำหรับผู้สูงอายุทั้งในและนอกระบบ และการจัดทำหลักสูตรผู้สูงอายุของสถาบันการศึกษา และการดำเนินงานวิจัยเกี่ยวกับผู้สูงอายุของสถาบันการศึกษาสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นควร สนับสนุนให้มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์เป็นศูนย์กลางในการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้สูงอายุอีกทั้งการจัดทำหลักสูตรที่เหมาะสมกับท้องถิ่นสอดคล้องงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2546)

องค์ความรู้จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการนำนโยบายการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของหน่วยงานภาครัฐสู่ภาคปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์ ดังแผนภาพ

แผนภาพที่ 1 ตัวรูปแบบการนำนโยบายการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของหน่วยงานภาครัฐสู่ภาคปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะจากวิจัย

1. ผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของหน่วยงานภาครัฐ อาจเลือกทำการศึกษาในพื้นที่อื่นๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบภาพรวมการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุตลอดจนศึกษาตัวแปรเฉพาะในแต่ละด้านตัวแปรผู้สูงอายุแตกต่างกันเช่นพึ่งพาตนเองได้หรือพึ่งพาผู้อื่น หรืออาจทำการศึกษาเชิงคุณภาพควบคู่กันไป ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลของผู้สูงอายุที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น
2. ควรศึกษาการจัดสวัสดิการความต้องการของผู้สูงอายุอย่างแท้จริงส่งเสริมเพิ่มมาตรการดูแลทุกพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ
3. รัฐบาลควรส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณดูแลผู้สูงอายุและมีการกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการดูแลผู้สูงอายุ

เอกสารอ้างอิง : References

- โกวิท พงงาม. (2549). มิติใหม่การปกครองท้องถิ่น วิสัยทัศน์ กระจายอำนาจ และการบริหารงานท้องถิ่น. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2546). การคาดงบประมาณประชากรของประเทศไทย. (ม.ป.ท.), 2543 – 2563.
- สมจิต แดนสีแก้ว และคณะ. (2543). รายงานวิจัยเรื่องชุมชนช่วยชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ขอนแก่น: คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บรรลุ ศิริพานิช. (2542). ปัญหาสุขภาพของผู้สูงอายุ. กรุงเทพมหานคร: คปไฟ.

168 วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์ ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน 2563)

รพีพรรณ คำหอม และคณะ. (2542). รายงานวิจัยเรื่องการประเมินโครงการบริการสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุไทย. สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขและคณะกรรมการและผู้ประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ. (เอกสารอัดสำเนา).

สำนักงานพัฒนาและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบูรณ์. (2552). แผนปฏิบัติการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด 5 ปี (พ.ศ. 2551-2555). (เอกสารอัดสำเนา).

Van Meter Donald S. and Van Horn Carl E. 1975. The Policy Implementation Process: A Coneptual Framework. *Administration and Society*. 6(4), 447.

